

Příloha č. 1 – Popis realizace projektu Dobrovolnická centra FOKUSU Vysočina

Dotace na podporu projektů v oblasti dobrovolnictví a v oblasti neformální pomoci osobám závislým na pomoci jiné osoby

Období realizace projektu: 1. 1. 2010 – 31. 12. 2010

Naplnění cílů projektu:

1. Podpora a rozvoj dobrovolnické služby **v regionech Havlíčkův Brod, Chotěboř, Pelhřimov a Humpolec.**
2. Kvalitní činnost dobrovolníků **v oblasti zdravotních a sociálních služeb** a v jednotlivých zařízeních poskytujících tyto služby.
3. Rozvoj spolupráce s přijímajícími organizacemi.
4. Zajištění odborné práce koordinátora dobrovolníků a supervizora.

ad 1) Projekt Dobrovolnická centra FOKUSU Vysočina byl zaměřen na podporu a rozvoj dobrovolnictví.

Dobrovolnické centrum vyhledává, připravuje a zapojuje dobrovolníky do dobrovolnické služby. Činnost dobrovolníků následně koordinuje. Centrum spolupracuje se zařízeními v sociální a zdravotní oblasti a vede seznam požadavků na dobrovolníky pro jednotlivé služby. Snahou dobrovolnického centra je, aby dopad dobrovolnické činnosti měl přímý vliv na osoby v různých nepříznivých situacích a zároveň vedl dobrovolníky k vědomí vlastní potřeby a získání cenných zkušeností. Tím je dosaženo propojení různých skupin obyvatel ve společnosti směřující k posílení jejich sociální soudržnosti.

Propagační činnost:

Dobrovolnické centrum vyhledává dobrovolníky mezi širokou veřejností pomocí těchto aktivit: vývěsky, nástěnky, články v regionálních periodikách (Echo, Naše noviny, Havlíčkobrodské listy, Občasník, Cesta Vrchovinou, Pelhřimovské noviny, Pelhřimovský Deník), internetové zpravodajství (www.vysocina-news.cz), letáky, propagační pohlednice, webové stránky FOKUSU Vysočina (diskusní fórum), přednášky a besedy na školách, Dny otevřených dveří, výstavy, festivaly.

Formou propagace dobrovolnické činnosti je také oceňování dobrovolníků. Dobrovolnické centrum zorganizovalo v roce 2010 předávání ceny pro nejlepší dobrovolníky za rok 2009 s názvem Křesadlo - cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci.

V havlíčkobrodském a chotěbořském regionu získali cenu Křesadlo tyto dobrovolníci:

- **Paní Marie Voralová** -od května 2009 dochází za pacienty oddělení dlouhodobě nemocných v havlíčkobrodské nemocnici. Zpřijemňuje čas lidem, za kterými jejich blízcí nedochází. Občas přispívá i články do novin. (Dobrovolnici nominovala Oblastní charita H. Brod).
- **Pan Pavel Zabystřan** - dochází do Domova pro seniory Havlíčkův Brod. Začal zde působit před čtyřmi lety a dochází sem 1-2x týdně. S klienty tráví jejich volný čas, povídá si s nimi a doprovází je na procházkách. Pan Zabystřan pomáhá i v jiných zařízeních při organizování jednorázových akcí. (Dobrovolníka nominoval Domov pro seniory H. Brod).
- **Paní Jana Kulháňková** -od února 2007 působí v Diakonii Českobratrské církve evangelické - středisko Myslibořice. Za klienty s Alzheimerovou chorobou dochází každý všední den dopoledne a někdy i ve svátek. Celkem už v Diakonii vykážala úctyhodných 4 500 dobrovolnických hodin. (Dobrovolnici nominovala Diakonie).

V pelhřimovském regionu získala cenu Křesadlo **paní Věra Marešová**. Na tuto cenu ji navrhl FOKUS Vysočina, kde již od roku 2005 pravidelně vede výuku esperanta a věnuje se zájemcům i individuálně.

ad 2 a 3) Cílem projektu bylo zajistit odbornou službu dobrovolníkům i jednotlivým zařízením přijímajícím dobrovolníky a poskytovat tak kvalitní specifickou pomoc ve zdravotní a sociální oblasti.

Dobrovolníci byli v rámci projektu vysíláni do těchto **registrovaných sociálních služeb**: sociální rehabilitace, odborné sociální poradenství, denní stacionář, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, odlehčovací služby, pečovatelská služba.

Činnost dobrovolníků probíhala dle uzavřených dohod. Přehled zapojení aktivních dobrovolníků do dobrovolnické činnosti – viz **Příloha č. 2**.

Dobrovolnická centra FOKUSU Vysočina mají akreditace od Ministerstva vnitra ČR na programy *Dobrovolnický program pro duševně nemocné* a *Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců*.

Oba programy byly řízeny z dobrovolnického centra a koordinaci dobrovolnických aktivit zajišťovaly koordinátorky dobrovolníků **Veronika Štěpánková pro region Havlíčkův Brod a Chotěboř** a **Tereza Jaklová, DiS. pro region Pelhřimov a Humpolec**.

a) Dobrovolnický program pro duševně nemocné

a) Dobrovolnický program pro duševně nemocné		
Organizace a středisko	Počet dobrovolníků	Počet dobrovolnických hodin
FOKUS Vysočina, středisko H. Brod	10	219,5
.....středisko Chotěboř	14	692,5
FOKUS Vysočina, středisko Pelhřimov	..8	129,25
Celkem	<u>32</u>	<u>....1 041,25</u>

V roce 2010 se do **Dobrovolnického programu pro duševně nemocné** zapojilo celkem **32 dobrovolníků, z toho 14 nových dobrovolníků**. Za rok 2010 odvedli dobrovolníci v tomto programu celkem **1 041,25 dobrovolnických hodin**.

Dobrovolnický program pro duševně nemocné je projekt, který funguje od roku 2001, kdy bylo založeno Dobrovolnické centrum v regionu Havlíčkův Brod a Chotěboř. FOKUS Vysočina je v tomto programu vysílající i přijímající organizací. Ve střediscích Havlíčkův Brod, Chotěboř a Pelhřimov pracují koordinátorky dobrovolníků, které koordinují dobrovolnické aktivity a zajišťují dobrovolnický servis.

Dobrovolnictví u duševně nemocných lidí je náročné na vyzrálou a psychickou zdatnost dobrovolníka, neboť klient, vlivem své nemoci, prochází různými stádii a náladami a je důležité, aby dobrovolník věděl o těchto projevech, chápal jejich význam a nebral tyto projevy jako hodnocení své osoby. Proto musí být dobrovolníci v tomto programu plnoletí.

Všichni dobrovolníci jsou dobrovolnickým centrem proškoleni: absolvují obecné školení, vstupní supervizi pod vedením zkušeného supervizora a odborná školení, která často probíhají přímo v prostorách přijímající organizace za účasti kontaktní osoby z této organizace. Dobrovolníci mají uzavřenou smlouvu o dobrovolnické činnosti, jsou pojištěni (dobrovolnické centrum ve spolupráci s Hestií započalo elektronické pojišťování dobrovolníků přes webovou aplikaci), účastní se pravidelných supervizí, jsou v kontaktu s koordinátorkou dobrovolníků a též s kontaktní osobou, což je sociální pracovnice v zařízení, kam klienti s duševním onemocněním docházejí.

Dobrovolníci zaměřují svoji činnost na takové potřeby klientů, které nevyžadují pomoc kvalifikovaného sociálního pracovníka. Klient si potřebuje často především popovídat, podělit se o své osobní radosti či neúspěchy, prožít pocit vzájemného sdílení, doprovodit, mít kontakt se světem.

REGION HAVLÍČKŮV BROD A CHOTĚBOŘ

V roce 2010 se do Dobrovolnického programu pro duševně nemocné zapojilo **24 dobrovolníků, z toho 14 nových dobrovolníků**. Za rok 2010 odvedli dobrovolníci v tomto programu celkem **912 dobrovolnických hodin**.

Dobrovolnictví u této cílové skupiny spočívá především v naplňování volného času klientů. Dobrovolníci se scházejí se svými klienty převážně v jejich přirozeném prostředí – doma, kde jim dělají společnost, nebo dle dohody i jinde – např. v kavárně. V prostorách střediska vedou dobrovolníci především volnočasové aktivity – výuka angličtiny, výtvarné aktivity, cvičení, zpěv, poradenství na PC.

Klient a dobrovolník si spolu povídají, hrají společenské hry, navštěvují různá kulturní a společenská zařízení. Dobrovolníci doprovázejí své klienty do obchodů, pomáhají jim při zařizování věcí běžného života (lékař, úřad), čímž jim usnadňují často problematický kontakt se společností. Dobrovolníci se také účastnili akcí, které tato zařízení pořádala, a pomáhali s jejich organizací (středisko Chotěboř – výlet pro klienty stacionáře do Dinoparku v Plzni, návštěva v České televizi v Praze, akce v rámci Týdnů pro duševní zdraví- setkání na Geofondu). Dobrovolníci zde působili jako doprovod svých klientů a měli tak zároveň možnost být v kontaktu i se zaměstnanci těchto středisek.

V roce 2010 se dobrovolníci zúčastnili **8 supervizních setkání** (účastní se jich také kontaktní osoby přijímajících organizací).

REGION PELHŘIMOV A HUMPOLEC

V roce 2010 se do Dobrovolnického programu pro duševně nemocné zapojilo **8 dobrovolníků**. Za rok 2010 odvedli dobrovolníci v tomto programu celkem **129,25 dobrovolnických hodin**.

Dobrovolníci se věnovali zejména volnočasovým aktivitám pro duševně nemocné: výuka práce na počítači, pletení košíků, výuka angličtiny a esperanta, vyšívání, hra na harmoniku, prázdninový výtvarný kroužek (výroba šperků, malování prstovými barvami). Dobrovolníci se věnovali buď malým skupinám, nebo vyučovali jednotlivce. Jedna dobrovolnice také po skončení vyšívání dělala klientce společníci. Volnočasové aktivity probíhaly přímo v budově střediska nebo v prostorách dobrovolnického centra. Vedle volnočasových aktivit pomáhali dobrovolníci také organizačně se zajišťováním motivačních programů pro dobrovolníky (kurzy angličtiny, přednášky), s přípravou supervizí a s organizací akce Týdny pro duševní zdraví. Dva dobrovolníci prováděli masáže.

Dobrovolníci závěrem roku obdrželi „Certifikáty“, které jim byly slavnostně předány na vánočním večírku jako poděkování za jejich činnost. Certifikáty obsahují počet odpracovaných hodin za rok, název přijímající organizace a popis činností, kterým se dobrovolník věnuje.

Dobrovolníci absolvovali odborná **školení na tato témata**: Bezpečnost dobrovolníků na pracovišti, První pomoc, Deprese, Mentální retardace.

V roce 2010 se dobrovolníci zúčastnili **5 supervizních setkání**.

b) Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců

b) Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců

Organizace	Počet dobrovolníků	Počet dobrovolnických hodin
<i>Pelhřimovsko</i>		
Domov blahoslavené Bronislavy, Humpolec	..1	..16,5
Domov důchodců Humpolec, Lužická	12	..805,25
Nemocnice Pelhřimov, p. o.	..4	..176,5
Domov pro seniory Pelhřimov	..7	..682,25
<u>Celkem Pelhřimovsko</u>	<u>24</u>	<u>1 680,5</u>

Havlíčkobrodsko		
Domov pro seniory Havlíčkův Brod	..7	735
Domov důchodců Reynkova	11	499
Pečovatelská služba Přibyslav	..4	180
<u>Celkem Havlíčkobrodsko</u>	<u>22</u>	<u>1 414</u>
<u>Celkem v programu</u>	<u>46</u>	<u>3 094,5</u>

V roce 2010 se do dobrovolnického programu **Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců** zapojilo **celkem 46 dobrovolníků, z toho 17 nových dobrovolníků**. Za rok 2010 odvedli dobrovolníci v tomto programu **celkem 3 094,5 dobrovolnických hodin**.

Dobrovolnictví v těchto zařízeních spočívá v naplňování volného času seniorů formou návštěv dobrovolníků přímo v domovech nebo v nemocnici. Dobrovolníci si se svými klienty povídají, předčítají jim z novin či knih, hrají s nimi společenské hry, donášejí jim knihy z knihovny, v případech, kdy je to možné, s nimi chodí na procházky, na kávu, na nákup.

Dobrovolníci také aktivně pomáhají těmto zařízením při organizování jednorázových akcí pro klienty domova (např. procházky do přírody, sportovní a kulturní akce, mikulášské a vánoční besídky atd.).

Dobrovolníci docházejí především za těmi klienty, kteří po nabídce sociální pracovnice projeví o dobrovolníka zájem, nebo za klienty, kteří mají minimální, či žádné návštěvy. Dobrovolníci takto svým klientům zprostředkovávají kontakt se světem a přináší jim zprávy o dění mimo zařízení.

Všichni dobrovolníci jsou dobrovolnickým centrem proškoleni: absolvují obecné školení, vstupní supervizi pod vedením zkušeného supervizora a odborná školení, která často probíhají přímo v prostorách přijímající organizace za účasti kontaktní osoby z této organizace. Dobrovolníci mají uzavřenou smlouvu o dobrovolnické činnosti, jsou pojištěni, účastní se pravidelných supervizí a jsou v kontaktu s koordinátorkou dobrovolníků a též s kontaktní osobou, což je většinou sociální pracovnice v zařízení, kam dobrovolníci docházejí. V případě Domova pro seniory Pelhřimov je kontaktní osobou pro dobrovolníky vrchní sestra, v Nemocnici Pelhřimov je to zdravotní sestra.

V případě jakýchkoliv nečekaných událostí, těžkých situací apod. se mohou dobrovolníci obrátit na koordinátorku dobrovolníků, kontaktní osoby, psychologku, supervizorku.

REGION PELHŘIMOV A HUMPOLEC

V roce 2010 se do programu Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců zapojilo celkem **24 dobrovolníků, z toho 12 nových dobrovolníků**. Dvanáct dobrovolníků je zapojeno do tohoto programu v rámci programu Dobrovolnictví nezaměstnaných. Za rok 2010 odvedli dobrovolníci v tomto programu celkem **1 680,5 dobrovolnických hodin**.

V současné době eviduje dobrovolnické centrum dalších **sedm zájemců** o tento akreditovaný program.

Dobrovolnická činnost je organizována v těchto zařízeních: Domov bl. Bronislavy v Humpolci, Domov důchodců Humpolec, Domov pro seniory Pelhřimov, Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace – oddělení Doléčovací a rehabilitační jednotky.

Dobrovolníci pomáhali s vyplněním volného času klientů/pacientů: rozhovor, četba, procházky, hraní her, malování, kroužek keramiky apod. Dobrovolníci také poskytovali klientům/pacientům doprovod a pomáhali při organizování jednorázových akcí (např. piknik na Sluneční pasece na Křemešníku, velikonoční tvoření, předvánočního zdobení perníčků na DRJ pelhřimovské nemocnice, Mikulášská nadílka v domově důchodců). V Domově pro seniory také doprovázeli klienty při bohoslužbách.

V průběhu roku 2010 začalo dobrovolnické centrum úzce spolupracovat s **Městským úřadem v Humpolci, odborem zdravotnictví a sociálních věcí**. Tato spolupráce se týká klientů odboru, kteří jsou delší dobu nezaměstnaní, a dobrovolnické služby. Prostřednictvím této služby mají klienti

možnost vykonávat činnost, která je obci prospěšná, a zároveň pracovat na zachování svých pracovních dovedností. Klienti dělají tuto činnost bez nároku na finanční odměnu, jsou však následně bonifikováni od sociálního odboru oproti osobám v hmotné nouzi, které jsou méně aktivní.

Protože se tyto dobrovolnické aktivity vyznačují vysokými nároky na adepty služby (např. sociální inteligence, komunikační schopnosti, psychická vyrovnanost), musí dobrovolnické centrum spolupracovat s OZSV velmi úzce. OZSV musí znát daný akreditovaný program a brát v potaz požadavky v návaznosti na schopnosti klientů.

Tento program se rozběhl v **Domově důchodců v Humpolci** a dobrovolníci tam odpracovali za uplynulý rok celkem 805 hodin, programem prošlo 12 dobrovolníků. Program si vyžádal rozšíření supervizí i do Humpolce, kde kapacitně narostl počet dobrovolníků. Obecná + odborná školení a supervize se tedy nekonají pouze v prostorách dobrovolnického centra, ale také v prostorách Domova důchodců Humpolec.

Hlavní náplní dobrovolníků je být společníkem seniorů. Vykonávají s nimi aktivity, na které běžnému zaměstnanci nezbývá čas – čtení knih, novin, hraní společenských her, doprovod na procházkách. Humpolečtí dobrovolníci se také aktivně zapojují do akcí pořádaných dobrovolnickým centrem.

Dobrovolníci působící v nemocnici jsou označeni visačkami a mají zelená trička. Dobrovolníci působící v Domovech pro seniory jsou označeni zelenou visačkou. Svůj příchod a odchod zaznamenávají do docházkových listů. Dobrovolníci závěrem roku obdrželi „Certifikáty“, které jim byly slavnostně předány na vánočním večírku jako poděkování za jejich činnost. Certifikáty obsahují počet odpracovaných hodin za rok, název přijímající organizace a popis činností, kterým se dobrovolník věnuje.

Dobrovolníci absolvovali **odborná školení na tato témata**: Bezpečnost dobrovolníků na pracovišti, První pomoc, Bezpečnost klientů- seniorů, Stravování seniorů.

V roce 2010 se dobrovolníci zúčastnili **5 supervizních setkání**.

REGION HAVLÍČKŮV BROD A CHOTĚBOŘ

V roce 2010 se do programu Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců zapojilo celkem **22 dobrovolníků, z toho 5 nových dobrovolníků**. Jedna dobrovolnice je zapojena do tohoto programu v rámci programu Dobrovolnictví nezaměstnaných. Za rok 2010 odvedli dobrovolníci v tomto programu celkem **1 414 dobrovolnických hodin**.

Cílovou skupinou, za kterou dobrovolníci docházejí, jsou senioři umístění v domovech důchodců. Jedná se o Domov pro seniory Havlíčkův Brod (U Panských) a Domov důchodců Reynkova v Havlíčkově Brodě. Dobrovolníci v roce 2010 navštěvovali oba domovy. V roce 2010 pokračovala i spolupráce s Pečovatelskou službou Přebyslav, kde dobrovolníci zajišťovali volnočasové aktivity – cvičení, plavání a doprovázeli klienty do města, kavárny apod.

Dobrovolníci pomáhali s vyplněním volného času klientů/pacientů: rozhovor, četba, procházky, hraní her, donáška knih z knihovny, procházky, doprovod na nákup atd.

Dobrovolníci také aktivně pomáhali těmto zařízením při organizování jednorázových akcí pro klienty domova (např. pálení čarodějnic, posezení u kávy, pěší výlet s imobilními klienty, sportovní párty, Mikulášská nadílka, posezení mezi vánočními svátky).

Dobrovolníci absolvovali **speciální školení (přednášku) na téma** Paliativní péče (Domov důchodců Reynkova).

V roce 2010 se dobrovolníci zúčastnili **8 supervizních setkání** (účastní se jich také kontaktní osoby přijímajících organizací).

Kromě výše uvedených aktivit probíhají v obou regionech i **společná setkávání dobrovolníků**, která slouží k jejich další motivaci a aktivizaci (shodně organizovaná pro oba programy).

V roce 2010 to byly tyto akce:

- Cena Křesadlo – cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci
  - Setkání, posezení (kavárna, Geofond, vánoční večírek)
  - Výlety (Kunětická hora a Perníková chaloupka v Pardubicích)
  - Přednášky
  - Kurzy angličtiny
  - Vánoční večírek
  - Certifikát - Potvrzení o dobrovolnické činnosti, poděkování za celoroční činnost
- Společná setkávání probíhala také s **kontaktními osobami přijímajících organizací:**
- Pracovní schůzky: 1x měsíčně a dle potřeby individuálně
  - Výlety – kontaktní osoby se účastní společných akcí s dobrovolníky
  - Setkání, posezení – kontaktní osoby docházejí na akce pro dobrovolníky
  - Vánoční setkání a poděkování za celoroční spolupráci

ad 4)

Pokračovala spolupráce s Národním dobrovolnickým centrem v Praze – HESTIA, zejména v oblasti metodiky. Dobrovolnická centra jsou i nadále členem Koalice dobrovolnických iniciativ v ČR. Koordinátorky dobrovolníků se účastní pracovních schůzek dobrovolnických center FOKUSU Vysočina, absolvují vzdělávací kurzy a odborné konference.

Podmínkou dobré práce **koordinátora dobrovolníků** je vedle vzdělávání a motivování zejména **supervize**. Supervize umožňují koordinátorkám reflektování jejich činnosti a jsou formou podpory ze strany nezávislého objektivního garanta. Na supervizním setkání mohou koordinátorky zpětně hodnotit svou práci, získat odpovědi na své otázky, podporu, rozptýlit případné pochybnosti a ujistit se, že svou práci dělají dobře. Pravidelnou supervizi koordinátorek zajišťuje supervizorka, která absolvovala potřebný supervizní výcvik, má bohatou zkušenost s dobrovolnickými programy a také osobní zkušenost jako dobrovolnice. Supervize je plánována 4 krát do roka, v případě potřeby i častěji.

Podmínkou úspěšného a dlouhodobého rozvoje dobrovolnictví jsou vedle vzdělávání a motivování také **supervize dobrovolníků**. Cílem supervize je pomoci dobrovolníkům reflektovat jejich pomáhající roli a pomoci jim řešit náročné situace, do kterých se mohou při výkonu dobrovolnické činnosti dostat. Stejně jako v případě koordinátorek i dobrovolníkům supervize umožňují reflektování jejich činnosti a jsou formou podpory ze strany nezávislého objektivního garanta. Mohou zpětně hodnotit svou činnost, získat podporu, sdělit případné pochybnosti a ujistit se, že chtějí v dobrovolné činnosti i nadále pokračovat. Pravidelnou supervizi dobrovolníků zajišťují supervizoři s potřebným vzděláním a následnými supervizními výcviky. Supervize probíhá pro každého dobrovolníka 4 krát za rok, tématické okruhy jsou rozděleny podle programu, kterého se dobrovolníci účastní.

Supervize a vzdělávání koordinátorek dobrovolníků v roce 2010:

Dobrovolnické centrum v regionu Havlíčkův Brod a Chotěboř

- Supervize koordinátorek: 3x ročně
- Kurz Management dobrovolnictví I.
- Kurzy: Sociálně právní minimum
  - .....Rodinné poradenství
  - .....První pomoc
- Semináře: Zákon o dobrovolnické službě – plnění povinností vyplývajících z akreditace projektů nebo programů - Ministerstvo vnitra, Praha (červen)
- Mezinárodní odborná konference o dobrovolnictví v Kroměříži (24. – 25. 5. 2010)

Dobrovolnické centrum v regionu Pelhřimov a Humpolec

- Supervize koordinátorek: 3x ročně
- Kurz Management dobrovolnictví I.
- Kurzy: První pomoc
- Semináře: Zákon o dobrovolnické službě – plnění povinností vyplývajících z akreditace projektů nebo programů - Ministerstvo vnitra, Praha (červen)
- Mezinárodní odborná konference o dobrovolnictví v Kroměříži (24. – 25. 5. 2010)

Výstupy projektu:

Závazek žadatele – dobrovolníci v rámci ročního projektu odpracují minimálně 2 500 hodin dobrovolnické práce:

a) V rámci projektu se v roce 2010 zapojilo do dobrovolnické práce:

Region Havlíčkův Brod a Chotěboř – **34** dobrovolníků, **18** nových dobrovolníků.

Region Pelhřimov a Humpolec – **60** dobrovolníků, **22** nových dobrovolníků.

Dobrovolnická centra FOKUSU Vysočina – celkem 94 dobrovolníků, 40 nových dobrovolníků.

Viz Příloha č. 2 – Přehled zapojení dobrovolníků v roce 2010

b) Dobrovolníci v rámci projektu v roce 2010 odvedli:

Region Havlíčkův Brod a Chotěboř – **2 435,25** dobrovolnických hodin

Region Pelhřimov a Humpolec – **5 562** dobrovolnických hodin

Dobrovolnická centra FOKUSU Vysočina – celkem 7 997,25 dobrovolnických hodin

Viz Příloha č. 2 – Přehled zapojení dobrovolníků v roce 2010